

بهناوی خودای بهخشندهو میهرهبان

بهناوی گەلهوه

پەرلەمانی کوردستان - عێراق

پشت به حۆكمى بىرگەى (١) لە ماددهى (٥٦) ياساي ژماره (١)ى سالى ١٩٩٢ى
هەموار کراوو، لەسەر داواي ئەنجومەنی وەزيرانى ھەريٽ، پەرلەمانی کوردستان - عێراق لە دانیشتي
ئاسابىي ژماره (١٣)ى رۆژى ٢٠١٠/١١/٩ دەرىارى دەرچوواندى ئەم ياسايەي دا:

ياساي ژماره (١٢)ى سالى ٢٠١٠

ياساي وەزارەتى شارهوانى و گەشت و گوزاري ھەريٽى کوردستان - عێراق

ماددهى يەكەم :

مەبەست لەم زاراوه و دەستەوازانەي دادىن، واتاکانى بەرامبەريانه بۇ مەبەستى ئەم ياسايە:
يەكەم: ھەريٽ: ھەريٽى کوردستان - عێراق.

دووەم: وەزارەت: وەزارەتى شارهوانى و گەشت و گوزاري ھەريٽ.
سېيەم: وەزير: وەزيرى شارهوانى و گەشت و گوزاري ھەريٽ.

چوارەم: بىيکارى وەزارەت: بىيکارى وەزارەتى شارهوانى و گەشت و گوزاري ھەريٽ.
پىنچەم: ئەنجومەن: ئەنجومەنی راوىزى وەزارەتى شارهوانى و گەشت و گوزاري ھەريٽ.

ئامانجەكانى وەزارەت

ماددهى دووەم :

وەزارەت ئامانجى ئەمانجىيە كە دادىن:

يەكەم: پىشكەش كەردنى خزمەتگوزاري شارهوانى و گەشتىيارى بۇ دابين كەردنى پىداويسىتى
دانىشتووان لە ئاوي پاكى خواردنهوه و ئاوهەرۆى چىلکاوه و باراناوه و ويستگەى خاۋىن
كەردنەوهى و دروست كەردنى رىيگا و پرد و تونىيل لە نىيو سنورى شارهوانىيە كان و
گوندەكان، لە گەل ناوچەكانى گەشتىيارى و، بەرز كەردنەوهى ئاسقى ھەمە جۆر
خزمەتگوزاري شارهوانى بە چەند و چۆنیەوه، لە گەل دابين كەردنى پىداويسىتى هاوللاتيان
لە ناوچەكانى گەشتىيارى و پاركە كاندا.

دوروهم: پلان دانان و بهریوهبردن و جیبجهجی کردنی کار و ئەركەكان بەو جۆرهى بەشدار دەبىت لە بەدىھىناني بووزانهوهى ناوچۆي ئابورى، لە رېسى سىاسەتى كاراي بەكارھىناني زەوي و نەخشەدانانى ئاوهدانى، لەگەل پلان دانان و بەدواداچوون و پەرەپىدانى بزاڭى گەشتىيارى لە چوارچىوهى پلانى گەشتىي گەشتىيارى لە هەرىمدا.

سېيىھم: ئامادە كردنى كەشى گۈنجاو بۇ پاراستىنى ژينگەي پاك و تەندروست و بايەخىدان بە ناوچەي سەوز و چارەسەر كردنى خاشاكى رەق لە شار و شارۆچكە كان لەگەل ناوچە كانى گەشتىيارى.

چوارەم: كار كردن بۇ راکىشانى سەرمایە و ھاندانى و بەرھىنان، ئەويش بە ھەماھەنگى لەگەل دەستەي و بەرھىنان لە هەرىم لە چوارچىوهى ياساكانى كار بى كراو.

پىكھاتەي وەزارەت

ماددهى سېيىھم:

وەزارەت بىرىتىيە لەم پىكھاتانەي دادىن:

يەكم: وەزىر: ئەو سەرۆكى بالاى وەزارەت و بەرپرسە لە كارەكانى و ئاراستە كردنى سىاسەتەكەي و سەرپەرشتى و چاودىرى كردنى، بەپى حوكىمەكانى ياسا ھەموو بېيار و فەرمان و رىئىمايىك لە ھەموو شتىكى پەيوەندىبى بە ئەركى وەزارەت و پىكھاتەكان و دەسەلاتەكان و تىكىرى كاروبارى تەكىكى و كارگىرى و رىكھستىنەوە ھەبىت، لەھەوە دەرددەچن و بە چاودىرىي ئەويش جىبجهجى دەكرين، بەو سىفەتەي ئەندامىكى ھاواكارە تىيىدا، لە بەردهمى ئەنجومەنى وەزيرانىشدا بەرپرس دەبىت، بۇشى ھەيە ھەندىتك لە دەسەلاتەكانى خۆى بىاتە بىرىكارى وەزارەت يان بەریوهبەرانى گشتى يان كەسيك لە وەزارەتدا كە بە گۈنجاوى دەزانىت.

دوروهم: بىرىكارى وەزارەت: يارمەتىي وەزىر دەدات لە ئاراستە كردنى وەزارەت و سەرپەرشتى كردنى كاروبارى لە چوارچىوهى ئەو دەسەلاتانە لە لايەن وەزىرەوە پىي دەدرىن، بە مەرجىك بروانامەيەكى بەرائىي پىسپۇرایەتىي زانكۆى بەدەست ھينا بىت.

سېيىھم: نۇوسىنگەي وەزىر: فەرمانبەرلىك بە پلهى بەریوهبەر سەرۆكایەتىي دەكات و بەریوهى دەبات، بروانامەي زانكۆى بەدەست ھينا بىت و چەند فەرمانبەرىكىش يارىدەرى دەبن.

چوارەم: نۇوسىنگەي بىرىكارى وەزارەت: فەرمانبەرلىك بە پلهى بەریوهبەر سەرۆكایەتىي دەكات و بەریوهى دەبات، بروانامەي زانكۆى بەدەست ھينا بىت و چەند فەرمانبەرىكىش يارىدەرى دەبن.

پیشنهام: راویز کاران: ژماره‌یان له چوار زیاتر نایبت و لهوانه‌ی بروانامه‌ی به‌رایی زانکویان هه‌یه و لهوانه‌ی خاوهن شاره‌زایی و پسپورین.

شهشهم: وزارت پیک دیت له‌م به‌ریوه‌به‌رایه‌تیانه‌ی گشتی که دادین: هه‌یه که لهوان به‌ریوه‌به‌ریکی گشتی به‌ریوه‌ی دهبات، که بروانامه‌ی به‌رایی زانکوی به‌دهست هیناوه و لهوانه‌ی خاوهن شاره‌زایی و کردن (مارسه)ن.

۱- به‌ریوه‌به‌رایه‌تی گشتی دیوان.

۲- به‌ریوه‌به‌رایه‌تی گشتی پلان و به‌دواچوون.

۳- به‌ریوه‌به‌رایه‌تی گشتی نه‌خشیدانانی ئاوه‌دانی.

۴- به‌ریوه‌به‌رایه‌تی گشتی پرۇزه کان.

۵- به‌ریوه‌به‌رایه‌تی گشتی ئاو و ئاوه‌رۇ.

۶- به‌ریوه‌به‌رایه‌تی گشتی شاره‌وانییه کان له پاریزگاکانی هه‌ریم و ئیداره‌ی گرمیان.

حده‌تم: سه‌رۇکایه‌تی شاره‌وانی له ناوه‌ندی پاریزگاکانی هه‌ریمدا. له هه‌ر پاریزگایه کدا سه‌رۇك شاره‌وانییه ک به گویره‌ی جۆرى تایبەتی شاره‌وانییه که، سه‌رۇکایه‌تی ده‌کات.

مداده‌ی چواره‌م:

دهسته‌ی گشتی گه‌شت و گوزار: سه‌ر به وزارت ده‌بیت و، که سایه‌تیبی کی مه‌عنەوی و سه‌ربه‌خۆبى دارایی و کارگىپبى ده‌بیت، فەرمانبەریک بە پله‌یه کی تایبەت سه‌رۇكایه‌تی ده‌کات، بروانامه‌ی کی به‌رایی زانکوی به‌دهست هیناوه و، لهوانه‌ی خاوهن شاره‌زایی و پسپورین له بوارى گەشتیاریدا و، پیک دیت له:

۱- نووسینگه‌ی سه‌رۇكی دهسته: فەرمانبەریک بە پله‌یه به‌ریوه‌به‌ر سه‌رۇكایه‌تی ده‌کات، بروانامه‌ی به‌رایی زانکوی به‌دهست هیناوه و چەند فەرمانبەریکیش يارىدەرى ده‌بن.

۲- به‌ریوه‌به‌رایه‌تی گشتی گەشتیارى له هه‌ر پاریزگایه ک له پاریزگاکانی هه‌ریم و ئیداره‌ی گرمیاندا: فەرمانبەریک بە پله‌یه به‌ریوه‌به‌ر گشتی سه‌رۇكایه‌تی هه‌ر یه ک لهوان ده‌کات، بروانامه‌ی به‌رایی زانکوی به‌دهست هیناوه و لهوانه‌شە که خاوهن شاره‌زایی و پسپورین له بوارى گەشتیاریدا.

۳- ئەنجومەنی به‌ریوه‌بردنی دهسته: پیک دیت له:
أ - سه‌رۇكی دهسته / سه‌رۇك.

ب - به‌ریوه‌به‌رانی گشتی له هه‌ر پاریزگایه ک له پاریزگاکانی هه‌ریم و ئیداره‌ی گرمیاندا/ئەندام.

ج - دوو له راویز کارانی وزارت که وزیر رايان دەسپېرىت / ئەندام.

د - بىيارە کانی ئەنجومەنی به‌ریوه‌بردن به زۆرينه ده‌بن و وابهسته به راستاندنی وزیر ده‌بن.

ماددہی پینچھہ م:

یه کم: وزارت نجومیکی راویز کاری دهیت، پیک دیت له:

- ۱- وزیر سه رؤک

۲- بريکاري و هزارهت ئهندام

۳- سه رؤکى دهستهى گشتىي گهشت و گوزار ئهندام

۴- راوىز كاران ئهندام

۵- بهريوه بهرانى گشتىي و هزارهت ئهندام

۶- وزير بوی هدیه هدر كهسيك له ناو و هزارهت يان دهروه
بانگهېشىت بکات، به مهبهستى راوىز له كاتى پيوىستدا
ھەبىت.

دوروه: ئەنجومەنی ئەركى پىشکەش كردنى راۋىز و پىشنىار بە وەزىر دەگرىتە ئەستۆ و، ئەگەر راستاندىنى ئەھۋى بەدەست ھىئنا، سىفەتى بىيارى وەزارى بەدەست دەھىنیت.

مدادهی شهشدهم:

وزیر بوی ههیه گریبه است له گهله کهسانی ئاسایی و مەعنەوی، لەوانەی خاوهن شارەزايى و پىپۇرىن لە ناو خۆى ھەریم بکات، بو بەجى گەياندنى ئەو كار و ئەركانەی پىي دەسپىدرىت و بو ئەو ماوھىيە بە گونجاوى دەبىنيت، ئەۋىش بە مەبەستى بەجى گەياندنى ئامانجەكانى وەزارەت و، ماف و پەيوەشتىيان لە لايەن وزىرەوە دىيارى دەكىت و، بەدەست ھېسانى رەزامەندىي سەرۋ كايەتىي ئەنجومەنى وزىران ئەگەر گریبه است كەدنە كە لە گهله کەسانى دەرەوەي ھەریمدا بىپۇ:

ماددهی حه و تهم:

یه کهم: به پهپار ۵۰ یک ئەرك و پسپیور ایهتیي پیشکەاتە كانى وزارەت دیاري دەكەين.

دوروهم: وزیر بوی ههیه له کاتی پیویستدا بهریو ههرا یاهه تی یان بهش یان هوبه له نوی بکاته وه یان تیکه نیکات یان ئیلغا بکات.

سییه‌م: وزیر بۇ ھەيە رینمايى پیوپىست بۇ ئاسان جىيەجى كىردى حوكىمە كانى ئەم ياسايدى دەرىكىات.

ماددهی ههشتم:

یه کهم: یاسای و هزاره‌تی شاره‌وانی ژماره(۲)ی سالی ۲۰۰۷ و، یاسای و هزاره‌تی گهشت و گوزار ژماره(۲۰)ی سالی ۲۰۰۶ که له پهله‌مانی هه‌ریمی کوردستان - عیراق‌هه‌وه ده‌چوون، ئىلغا ده‌بن.

دوروهم: هه موو مااف و پېيوھستى و هەبۇو و مىلاكى وەزارەتى گەشت و گۈزار دىئە ئەستۆرى
و ۵۱، ۵۶ تەۋە.

ماددهی نویه‌م:

وهزاره‌تی شاره‌وانی و گهشت و گوزار به‌رده‌وام دهیت له به‌ریوه‌بردنی هه‌رچی که په‌یوه‌ندی به شوینه‌وار و شوینانی شوینه‌وار و بینای که‌له‌پور و دهستنووس و دراووه هه‌یه، تا کاتی ده‌رچوونی یاسایه‌کی تایه‌ت به‌وان له هه‌ریمدا.

ماددهی دهیه‌م:

پیوسته ئەنچومنی وەزیران و لایهنانی په‌یوه‌ندیدار، حوكمه کانی ئەم یاسایه جیبه‌جی بکەن.

ماددهی یازده‌هه‌م:

ئەم یاسایه له رۆژى بلاو کردنەوهی له رۆزنامەی فەرمى (وەقايى كوردستان) دا جييەجى دەکرىت.

محمد قادر عبدالله

(د. کەمال کەركووکى)

سەرۆکى پەرلەمانى كوردستان - عێراق

ھۆيەكانى ده‌رچوونى

لەبەر تىكەل كردنی هەردوو وەزاره‌تی شاره‌وانی و، گهشت و گوزار له کابينەی شەشەمى حکوومەتی هه‌ریمی كوردستاندا و، بۆ به‌دى هيئانی به‌رژه‌وهندىي گشتنى و دانانى پەيكەريکى گونجاو و چالاک بەپى پىداویسته کانی کاتى ئىستا و، كەم كردنەوهی خەرجى و ئىلغا كردنی هەندى پىكەاتەی کارگىرى و ئاسان كردنی مامەلە كردنی هاوللاتيان له‌گەن فەرمانگە كانى وەزاره‌ت، ئەم یاسایه ده‌رچوويندرا.

تىبىنى: ئەم یاسایه بەبىيارى ژماره (۲۰)ى سالى ۲۰۱۰ لەلایەن سەرۆکى هەریمی كوردستانەوه ده‌رچوينرا.